

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy hónap . . . 1 kor. Egy hónap . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Fiacz-utca 47. és 49. szám.

Egy v. b. t. tanácsos programja.

Szemere Miklós valóságos belső titkos tanácsos, a Tiszapártból kilépett volt képviselő, ezidőszereint széki-i képviselőjelölt programját füzetben kinyomatva küldte szét az országban. A nagy műveltségű, izzó magyar lelkű Szemerének ez alkalommal is sok érdekes, figyelemreméltó mondanivalója van. A választási viharok alantós hullámvérései között bármely párthoz tartozóknak érdemes elolvasni ilyen emelkedettebb röptü nyilatkozatot, amelynek kiválóbb pontjait itt közöljük:

Minden hazafinak első és legnemesebb kötelessége a magyar alkotmány védbástyáit és a szabadságot megvédeni.

Ez az eszme és érzés tömörített mindnyájunkat a jelen kormány *politikai merénylete elleni küzdelemre.*

Ha ezt nem tennénk, nincs az a magyar kormány, amely Bécs túlköve teléseinek a jövőben ellenállni tudna akár hadi, akár gazdasági és pénzügyi kérdésekben, követelésekben. Nem volna képes ellenállni még a legjobb indulatu és érzelmi kormány sem, mert a hümmelük többség *igennel* tud csak szavazni, nemmel soha.

Tisza-féle házszabályokkal kormányozni pedig annyit jelentene nálunk, mint korlátlan uralkodni. Az obstructionnak hiva nem vagyok, a házszabályokon változtatni kell, amde *est modus in rebus.*

Aminék hiva és szószólója vagyok, azok az új intézkedések. Ha valakinek rosszak a lovai, rozoga a szekere, ócska a szerszáma, nem fog sokkal gyorsabban haladni, bármint változtatgatja a kocsiszt. Ujítani kell az egész alkalmatlanságot

A magyar néphez!

Verje meg az Isten valamennyi átka,
 A ki becsületét áruba bocsája!
 Mert az igaz embert nem arra nevelték,
 Hogy pénzért eladja hitét, szavát, lelkét!
 Rosszabb a kutyánál — mert az legalább hü —
 A ki magát gyáván, hitványul eladja!
 Verje is az Isten, a hatalmas Isten,
 Rettentő haragja!

Nem magas fal óv meg, nem a márványtető.
 Földrengés ledönti, megeszi az idő.
 Nem a vas, nem a kő — egy sem állhat ellen!
 A mi örökké tart, egyedül a jellem!
 Templom szentélyéből a kufárt kiverte
 Jézus nagy haragja!
 Verje meg az Isten, a ki magát gyáván,
 Hitványul eladja!

Igy vagyunk mi is politikánkkal, jöhet itt más miniszter, ha nem terem, ha nem szab új intézményeket a nemzet meztelen testére, legjobb igyekezetét sem fogja áldásos siker koronázni.

Régi intézményeinket leromboltuk, de újakat helyébe nem alkottunk. Igen nemesen és szépen eltöröltük a jobbagyságot, de a felszabadult nép védelmére nem gondoltunk, nem alkottunk a nép otthonát védő (homestead) törvényeket. Hajdan védte a népet a földesur, ma nem védi senki. Az eredményt ismerjük, az lett, hogy az egész vidékek lakossága elpusztult, vándorolnak ki Amerikába, *megette őket a szabadság és az uzsora.*

Vannak, akik erre azt felelik: „vándorolnak be is elegenden”. Megvallom, engem ez az anyagsere meg nem nyugtat.

Nekünk szükségünk van arra a jó népre, az őslakókra, a mi vérünkre a maga egyszerűségével, becsületességével, ha tetszik gondatlan gyermekségével, — de általában és nemzetfenntartó erényeivel, önfeláldozó hazafiságával, halált megvető vitézségével, szükségünk van rá, „ha akarunk Magyarországot, és ha akarunk monarchiát”. Gondoznunk kell államférfiúi és apai szerepével, hogy fennmaradjon és fejlődjen szabadon a hazai és a magyar föld dicsőségére. Benne a magyar Génius és az őserő.

Bezzog! szükségünk volna a régi közbirtokú osztályra is, mely politikailag a nemzet gerince volt. De sajnálhatjuk, fájdalom, többnyire elpusztult. Nem képes már a képviselőházban elfoglalt régi helyeit sem kitölteni. Helyettesítik jórészt professionatus politikusok.

Romlásba kergette delibábüző hazafisága és kormányaink mostohasága. Államférfiaink nem dajkálták, inkább csak az élelmességnek siettek nyitni tág kaput. Az

Nemzetek nagysága a jellemén épül.
 Erejét meríti a polgár szívéből.
 Áll is az, mint a tölgy, az erdő királya,
 Mely a zúgó szélvész daczosan kiállja.
 De átok a népre, mely kincses kerítők
 Talpaihoz szédül!
 Elpusztul az Isten, a hatalmas Isten
 Megtorló kezétől! . . .

Pusztuljon is! . . . Nem kár! . . . Az a faj ne éljen,

A kiből kivesszett a nemes szemérem!
 Én Uram! Be gyászos, csüggedt az ilyen nép!

Mintha az időből a hajnal kiesnék! . . .
 Rabszolgát csinálhat a jegelső zsarnok
 Könnyedén belőle! . . .
 Megveri az Isten, a hatalmas Isten,
 És elfordul tőle!

elv az volt: „lesz a földnek mindig gazd mindegy akárki.” Nem gondolták meg államférfiaink, hogy hivatásuk, — mint a kertész a virág ápolása, — az övék pótolni, gyámolítani nemzetük gyengéit, fejük gyarlóságait, nem pedig pusztulni, — veszni hagyni hidegvérrel, ridegen. Hiányzott a gyengéd szülei szerető kéz: a nemzetfenntartó fajszeretet.

A multban ezek a honfiak szolgáltak minden nemes, minden nemzeti ügyet; nem alkudtak a körülményekkel, de küzdöttek; ők csinálták a „moriamur pro rege nostro”-t és minden szabadságharcot az ő mindig lángoló, de soha nem bérelt, nem fizetett es nemis jutalmazott vérük hullása festett pirosra. Felhasználói és vezetni kellett volna ezt az elhetetlen, de becsületes, lelkes és államfenntartó elemet tündöklő nemes erényeivel, nem pedig oda dobni botorul, mostohán az enyészetnek.

Majd a czimkorságot ostromozza mondván:

Nem kell bizalmi az üres, de nálunk már éremlygős, sőt valóban arczátlan és utálatos czimkorságot.

Amit ma művel a magas kormány, a czimosztogatások terén, nem erősíti az országban a Cabinet tekintélyét, nem emeli a kitüntetett, finoman válogatott pénzathléta urak nimbusát, sem valami káprázatosan nem fényesíti Szent István koronájának glóriáját.

Ha pedig a kormány csak ilyen módon szerzett, alkotmányosnak mondott választási költséggel tud a szabadelvű pártnak lelkes többséget, és a 67-es kiegyezésnek szilárdabb alapot biztosítani, akkor nemsokára csodót jóslok ennek az eszközeiben oly sokoldalú, hol vas, hol aranykezü regimének.

Senki sem tehet túl büszke magyar népen.
 Ha elszánt akarat lobog a szívében!
 Ha emelt homlokkal, bátran megy előre,
 Mint a jog, igazság rendületlen öre! . . .
 De az árulónak, lelkét eladónak
 Romlás a jutalma!
 Elsopri a földről a haragvó Isten
 Rettentő hatalma! . . .

Rajta magyar! Válassz! . . . Légy a régi hős nép,

Akinek a rosszal küzdeni dicsőség!
 Nemzetek nagysága, szép függetlensége
 Legyen a vallásod, s minden bajnak vége!
 Ég a becsületért, mint az oltár lángja,
 Tiszta lobogással, örökös szent hévvel:
 És megáld az Isten, a hatalmas Isten
 Mind a két kezével!

Ábrányi Emil.

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

Sirolin

tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aiantl czéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

A nevelésről is érdekes a mondanivalója. Ezeket mondja:

Decentralisáljuk, távolítsuk el a fővárosból a felsőbb oktatás legnagyobb részét. Budapesten elcsenevészedik Magyarország tanuló ifjúságának színe virága testében, eromlik erkölcsébe, és hozzá nem is tartunk. Valóságos államfelfüti örület és vakság kell hozzá, hogy a politikailag is veszélyes és demoralizáló, mindezt megőrlő és felemészítő centralizációhoz hozzáfűztük egész nevelésük összpontosítását a fővárosban. Ennek ép ellenkezőjét teszik századok óta az okos németek és a talpraesett eszű angolok. Így fiatal véreinket egyenesen, mesterségesen rontjuk meg.

Francoorszagnak Achilles sarka Páris, Magyarországnak a legnagyobb veszedelme Budapest.

Pénzügyi kérdésekben — ugymond — mindig az üdös gyakorlati intézményeknek lesznek híve, a földi javakat nem keresem hazafias képzelődéssel az ég boltozatán, de közöttünk az életben, és igyekezni fogok népboldogító theorákkal, adóemelésekkel, fiscalizmussal nem engedni kifosztani honfitársaimat abból a kevésből, ami még megmaradt.

Szemerének a honvédelemről és hadseregéről is meg van a maga érdekes véleménye, fájdalom, ma még nem tart a független magyar nemzeti hadseregnél Vélekedését ezekben foglalja össze:

Átterve a honvédelemre, hadseregünk harezképességét nemzetközi színvonalan tartani európai kényszerűség. Új ágyuk, hegyi ütegek, aczélsarkantyus (stahlsporn) legújabb lövegek sat. sat. beszerzése szükséges és költséges is. A hajóhad nagy szaporítása felesleges fénytűzés. Egyáltalában külügyi helyzetünk olyan békés, hogy hadseregünknek küllellenhez előreláthatóan közeljövőben alig lehet szerencséje. Képzelt ö. ö. ö. ellenességünk Oroszország egy emberöltőre remekül le van kötve, a német hírodalommal szövetségben vagyunk. Itáliával szintén, actív külügyi politikát üzni pedig nem akarunk, a kies Konstantinápolyra nem faj a fogunk, hogy ayalóságosan megörököljük jámbor Török szomszédunkat. Gyarmatpolitikánk nincs. Semmire nem vágyodunk határainkon kívül. Uriszegény, de vágy, ambíció és kezdeményezés nélküli polgár benyomását tesszük.

Igy a jelen politikai nemzetközi constellációk között seregünk újjászervezésének kemény költségeit és védtörvényünk revisióját tetszésünk szerint beoszthatjuk szépen, jó ha meglesz, örülni fog neki szövetségésünk a német császár, de elsieltünk nincs mit, most nem kerget a tatár, ne keressen az oktalan félelem sem.

A jövő törvényhozási ciklusnak hadi és honvédelmi szempontból egyik fő tárgya a két éves katonai szolgálat kérdése lesz.

Ezekről a dolgokról már sokat volt alkalmam beszélni, most csak annyit mondom, hogy én ennél még tovább megyek, őszinte szószólója vagyok az egy éves katonai szolgálatnak mindazok számára, akik a czéllövészetben bizonyos tökélyre viszik.

Az egy éves önkényesség mint kiváltság biztosítja az éves katonai szolgálatot a szellemi és a pénzaristocráciának, én biztosítani akarom a népek.

Valamivel logikusabbnak és fontosabbnak is tartom, hogy a katona találjon, mint hogy latinul vagy görögül ragozni tudjon.

Hadi erényekre neveljük az ifju nemzedéket, mert ha emelt fővel akarnak szabad földön járni, tanuljanak czélba löni!

Politikai híreink.

— Január 19-én. —

Orvtámadás a miniszterelnök ellen.

A Budapesti Hírlap írja: Még a múlt hét vasárnapján a budai Vigadóban tartott Nyíri-párti banketten egy fiatal ember botjával megtámadta Tisza István gróf miniszterelnököt. A bankett végére járt már, a mikor a miniszterelnök több, második kerületi polgár kíséretében távozott. Alig lépett a széles lépcsőházba, egy fiatalember eléje ugrott s botjával hadonázva azt kiáltozta, hogy éljen Darányi. Az egyik verzió szerint botjával fejbe is ütötte a miniszterelnököt, a kinek a kalapja az ütés következtében leesett. Másik verzió szerint azonban az ütés nem érte a miniszterelnököt, mert Göcz József dr. iskolaigazgató, a ki a miniszter jobbán ment, karjával fölfogta az ütést s rákiáltott a miniszterelnökre, hogy álljon meg. A támadó lerohant a lépcsőn. Többen utána siettek s a kapuban egy detektív, a ki a miniszterelnök kíséretében volt, el is fogta. A detektív a fiatalembert átadta a Vigadó előtt álló rendőrnek, a ki azonban elbocsátotta őt. Hír szerint a rendőr, a kinek a detektív a fiatalembert átadta, másnap reggel szabadságra ment, s így nem hallgathatták még ki, s nem tudják, hogy ki volt a miniszterelnök támadója. A mikor a miniszterelnök a Vigadóból kilépett, újabb megépítés várta. Valaki a téren volt öszszes kocsit elküldte onnan s a miniszterelnök kénytelen volt gyalog fölmenni a Várba.

Ugyanezen esetre vonatkozólag az éjszakai postával a következő felvilágosításokat vettük:

A detektívtesztület Háy Jánosa, aki az őz nyomokat is oroszlanymoknak nézi, esinos kis kellemelenséget szerzett a miniszterelnöknek Tubuzgóságában letartóztatott egy úriembert, aki a miniszterelnökkel egy időben jött le a Nyíri-bankett után a budai Vigadó emeleti áteremből s az újjai köztört forgatta a sétatálcáját. A detektív szerint, aki a lépcsőházba volt szolgálatra kirendelve, a „merénylet” így történt: A bankett végére járt már, a mikor a miniszterelnök több második kerületi polgár kíséretében távozott. Alig lépett a széles lépcsőházba, egy fiatal ember eléje ugrott s botjával hadonázva azt kiáltozta, hogy éljen Darányi. Az ütés nem érte a miniszterelnököt, mert dr. Göcz József iskolaigazgató, a ki a miniszter jobbán ment, karjával fölfogta az ütést s rákiáltott a miniszterelnökre, hogy álljon meg. A támadó lerohant a lépcsőn. Utána siettek s a kapuban ő, a detektív, el is fogta. Bevitte a főkapitányságra, ahol kihallgatták s a kihallgatás után szabadon bocsátották. A szabadonbocsátás legalább is kétségessé teszi az előadás igaz voltát, mert csak nem képzelhető, hogy a miniszterelnök merénylőjét szabadon bocsássák.

Horváth katonák Nagyváradon.

Nagyváradon erősen készülődnek a pártok a nagy küzdelemre, de még ezideig aránylag csendes volt a hangulat, nyugodt és higgadt, mint illik az ilyen alkotmányos cselekedetnek. Tegnap azonban olyan riasztó hír terjedt el a városban, amely mélyszéles megdöbbenést és elkeseredettséget keltett s a mely valósággal futó tüzként terjedt el s vihart keltett a lelkekben: az elkeseredés és megöránkozás viharát. A hír szerint a választás tartamára elhelyezik Nagyváradról a 37 ik gyalogezredet és helyettük egy bécsi ezredet, állítólag egy Bécsben állomásozó horvát ezredet hoznak.

Mondhatjuk, írja a Nagyvárad lapjárunk, hogy mindentelé a legnagyobb álmél-

kodással fogadták a belügyminiszter e rendelkezését, mert a mainapig a közönség teljes bizalma mellett teljes tette feladatát a 37 gyalogezred. Példa rá a legutóbbi tüntetés, a melyen csak a háziozred tapintatos eljárásának köszönhető, hogy minden veszedelmesebb véres összeütközés elkerülhető volt.

A belügyminiszternek ez az eljárása mélyen sérti a helyőrség derék tisztikarát is, kik ebben a tényben bizalmatlanságot látnak. Hallottunk tiszteket akik elkeseredve fakudtak ki:

— Ez disznóság! Itt vagyunk mi és ezt nem érdemeltük meg.

Az idegen ezred vasárnap reggel, Barabás Béla beszámolója napján érkezik Nagyváradra. Azt hiszik azonban, hogy a szabadelvűpárt maga is belátja, hogy ez a szerencsétlen intézkedés egyenes kihívása minden pártbeli polgárok érületének és idejében meg fogják azt változtatni — viszárendelik a grancsárokat oda, ahonnan jöttek.

Heves harc Szegeden.

Rendkívül heves harc van Szegeden Bánffy és Tallián között. Lobognak a szenvedélyek. A „Szeged és Vidéke” és a „Szegedi Híradó” című lapok öt-hat oldalon keresztül a legélesebb szóharcot folytatják, ez a szóharcz persze atcsap személyeskedésbe is, úgy hogy már lovagias ügyek egész légiója keletkezett a két ujság szerkesztői és munkatársai között.

Azonban hiába a kormánypárt minden erőlködése, a Bánffy győzelme, akit a függetlenségi párt is támogat, bizonyos.

Az udvarias svábok.

A verbázi kerületből írják a következő humoros apróságot: Vojnits István báró a kerületében járva meglátogatta torzsai váasztóit s ahol nem találta odahaza a házigazdát otthagya a névjegyet. A derék svábokat rendkívül meghatotta a megtiszteltetés és elhatározták, hogy nem hagyják viszonzatlanul. Hamarosan mindannyian névjegyet csináltattak, borítékba tették és a torzsai községhez — személyesen nyújtották át a bárónak. Mondani is fölösleges, hogy ezek után a báró is meg volt hatva.

A Kossuth-párt jelöltjei.

Az országos függetlenségi és 48 as Kossuth párt eddig 186 kerületben állított jelöltet.

Apponyi Temesváron.

Temesvára ma reggel hat órákor érkezik gróf Apponyi Albert. Itt délelőtt tíz órákor beszédet mond, délelőn továbbutazik, hogy délután O. czylvában, másnap pedig Rékason és Lovrinban beszéljen az ellenjelöltek érdekében. A vasárnapot a kisbicskerki kerületben tölti Steiner Ferencz támogatására. Délelőtt tíz órákor Szakálaházán, déután egy órákor Kisbicskerkén, három órákor Ujbessenyőn és öt órákor Szentandrásán beszél.

Hoffmann és Kronovits özég a szóbeli vagy levélbeli megrendeléstől számított legrövidebb idő alatt és a legjutányosabban szállít (megkeresésre tájékoztatásul árjegyzéket is küld) minden mennyiségű zászlót, tolljelvényeket, nyomtatványokat. Sürgönyösím: Hoffmann—Kronovits Debreczen.

Vármegyénk és vidéke.

Boeckay István lovaszobrászról.
Hajduböszörményben Boeckay Istvának szobrot állít a kegyelet. Utóbb felmerült a nagyon szép terv, hogy lovas szobrot állítsanak és Holló Barnabás levelben meg is írta, hogy 130 ezer koronáért elkészítené és felállítaná ezt a szobrot, a mely neki is művészi ambíciója volna . . .

Mint a „Hajduböszörmény és Vidéke” írja ez a szép eszme, melyet dr. Baltazár Dezső esperes vetett fel, abba marad. A lovas-szobor ügyében tartott értekezleten a többség szűkleklüleg érezett és szűkmarkulag határozott; sőt került egy olyan vastag-roponyájú férfiú, a jól ösmert Lévy Márton ügyvéd, ki nem átalta Boeckayt kicsinyíteni sem. Egyrészt a költségek aggasztották ezt a bogaras észjárású uriembert, ami még csak hagyján! Hanem az igazi nagy illetenség az volt részéről, midőn Boeckayt ekicsinyelte a hálátlan törpeivadék, azt nyilváníván:

— Nem barátja, hogy másodrendű államférfiaknak is szobrot állítsanak.

Helyes, hogy Baltazár Dezső azonnal helyreigazította a Lévy utam sértődökvetel-tenkedését, megjegyezvén, hogy a történelmi igazságnak nem felel az meg, hogy Boeckay István másodrendű államférfiú lett volna mert első rendűségét örök időkre biztosítja az, hogy a mohácsi vést követő százszázad alatt egyedül neki sikerült a három részre szakadt országot a lelkiismereti és alkotmányos szabadság zászlója alatt egyesíteni, neki sikerült a szabadságot, függetlenséget azoknak a hajduknak a sekítségével kivívni, a kiket barangoló rablókból, zsoldért ide-oda szegődő martalócokból szabadsághősökké, a hazának hasznos polgáraivá tett; a kiknek épen az az érdemük, hogy Boeckayban egy szempillantás alatt felismerték a szabadság messiását s vérök hullásával segítettek neki kisépenni a haza földéről az ellenséget.

Bizony, bizony Boeckay emléke más hódolatot, másforma méltatást érdemelne a hajduivadékoktól, mint azt Lévy Márton pártfogó uramék kifejezték.

Mi az ujság?

— Január 19. —

József főherceg állapota. Fiuméből táviratozzák: József főherceg állapotáról ma reggel 9 órakor dr. Kiselják udvari orvos a következő bulleint tette közzé: „Éjjele jó, hurutos tünetek javultak, különben változatlan”.

Mohay Sándor meghalt. Mohay Sándor igazságügyi államtitkar ma reggel hét órakor Budapesten meghalt. Az érdekes tisztviselő 1851-ben született s néhány év óta került az igazságügyminiszterium vezető állásába. Nyugodt, komoly és szorgalmas hivatalnok ember volt, akinek a képviselőházban való szereplése is mindig megmaradt a mérséklet keretei között. Csak a napokban intézett nyílt levelet a választóihoz, amelyben elmondta, hogy a betegsége miatt nem mondhat köztük programbeszédet s abban mondta el a hitvallását, melyben természetesen Plósz Sándor példája nyomán fejtegette az elveit a törvénytörésekéről és a házszabályrevízióról. Mohay Sándor halála minden pártban részvétet fog kelteni. 1886-ban lett a gyulafehérvári kerületben képviselő s azóta mindig ezt a kerületet képviselte.

A Tisza fejs tehenei. Valósággal aggonyszámra teremnek a politikai hasonlatok most, a kortesbeszédék és

pártvacsorai tósztok idején. A hazát fájdalmas anyához, Tiszát Brutushoz hasonlítják és minden összehasonlíthatót minden összehasonlíthatóval összehasonlítanak. E hasonlatok közül idejegyzünk egyet, amely a többenél kevésbé sántít. Egy ellenzéki társaságban egy uriember Tiszát Nerohoz hasonlította.

— Miért? — kérdik tőle.

— Mert Nero felgyújtotta Rómát és ezt a keresztényekre fogta. Tisza lángbaborította az országot és az ellenzéket szeretné felelőssé tenni érte.

— Jó — jegyezte meg egy másik. — De ha már római császár kell, hát inkább Caligulához hasonlítom Tiszát.

— Miért?

— Ő is olyanfélét csinált, mint az. Caligula a lovát megtette konzulnak, Tisza meg a fejs teheneit bárányokká teszi . . .

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 123. Bérlet 92-ik szám (B)

Debreczen, péntek, 1905 január hó 20 án:

Heidelbergi diákélet.

Színmű 5 felvonásban.

Holnap, szombaton, január hó 21 én, bérlet 93-ik szám „C” harmadszor:

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban.

Műsor: Vasárnap délután bérletszűnetben félhelyárakkal — A görög rabszolga. Operett. — Vasárnap este rendes helyárakkal bérletszűnetben (előszór) — Boldogság. Bohózat.

A szintársulat Nyiregyháza. A társulat vigjátéki személyzete Nyiregyháza rándul két előadásra, színre kerül 23-án „A boldogság” című vigjáték, 24-én „Az áldozati bárány” című bohózat.

Makó Lajos szerződtetése. Makó Lajos a szegedi színház új igazgatója szerződtette újabb társulatához a jövő tavasztól Müller Mátyás karnagyot a miskolci színházról, Szalay Emília operette komikát Halmay Imre társulatától, Kalmár József opera és operette teneristát a kolozsvári nemzeti színházról, Hadrik Anna fiatal hősnőt Krecsányi Ignác temesvári társulatától, Menszáros Margit drámai szende és Palágyi Lajos szerelmes színész ujjalag aláírták a szerződést.

Pör a Kis püspök miatt. A Lovassy Andor öleles vigjátéka, a mely tudvalevőleg Debreczenben pályadíjat nyert, a „Kis püspök” miatt pörösködés fog lefolyni Lovassy Andor, a szerző és Komjáthy János kassai színházgató között. A vigjátékot ugyanis legelőször Komjáthy idejében a debreczeni színpadon játszották, nem tudni hányszor. Lovassy Andor utólagosan arról értesült, hogy a darab többször ment, mint ahány előadásért neki Komjáthy írói jutalékot fizetett. A hátralékos szerzői díjat most már bírói uton követeli a szerző. Komjáthy ezzel szemben üzleti könyveire hivatkozik, amelyek szerinte világosan megmutatják, hány-szor ment a Kis püspök Debreczenben. A vitás kérdésben most a bíróság fog dönteni.

Vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás lesz, d. u. színterület Sídmy Jónás 3 felvonásos operettje a „Görög rabszolga” félhelyárakkal. Este lesz a premierje Bilhaud és Hennequin 3 felvonásos vigjátékának, melynek a címe „A boldogság.” A vigjáték főbb szerepeit Habel Aranka, P. Menszáros Margit, Jeszenszkyne, Arday Ida, Rományi Mária, Palágyi Lajos, Csontos Gyula, Iványi Antal, Sebestyén Géza, Csiky László és Szilágyi Aladár játsszák.

Irodalom.

Levelek Amerikából. Előkelő kiállítású füzetke került ki a Franklin-társulat nyomdájából. Ösmerőseinek „tisztelete jelöl” küldte szét a szerző, a ki nem más, mint Dobieczy Sándor volt országgyűlési képviselő. A 47 oldalra terjedő füzetet számos szép magyarázó kép díszíti. Dióhéjban, a levélíró bizalmas közvetlenségével számol be ebben a művecskében Dobieczy Sándor a kivándorlási hajón és Amerikában szerzett tapasztalatairól. A kivándorolt és Amerikában élő magyarokkal előszeretettel foglalkozik. Azokról nagy bánattal írja le, hogy ránk nézve többnyire elvesznek. Dicsőíti Amerika igazi demokratikus társadalmi berendezkedését, mely a kis embereket nem engedi elsülyedni, hanem kalácsot, húst, gyarapodást biztosít neki. Ez érdekes könyvecskében megnyilvánult magyar szeretet, a demokráciának ilyen dicsőítése után csak bámulni, de megérteni nem lehet Dobieczyt, a ki itthon azt az idegen politikát támogatja, mely véreinket hontalanságba üldözi, mely gögös, idegen, zsarnokokat ültet a magyar nép nyakára és a gyűlölt sárgafekete lobogó alatt töri nyomoruságba, becsutellen szolgaságba a mi gyönyörű nemzetünket.

Az „amerikai levelek” után valóban csak csodálni lehet, de megérteni nem Dobieczyt, a ki itthon a feketesárga zászlós közösvámterületért, közös zsoldosseregért, idegen nyuzó hatalom fentartásáért küzd, mint politikai pártnak a tagja; holott Amerika szabad földjéről és népéről írott könyvecskéjét ilyen józan emberséges, itthon is például állítható, az itthon üzött romlasztó cézári politikával teljesen ellentétes kijelentésekkel fejezi be:

— S ha mindezek után azt kérjük: „De hát ez óriás birodalomban milyen az ember?” feleletünk: „Egyszerű!” Egyszerű szokásaiban, életmódjában, magaviseletében. Rangkorság (mit szólnak hozzá a királyi tanácsosok, Szerk.), üres fényhajás (mit szólnak hozzá a mi göggel telített fő- és főbb hivatalnokaink? Szerk.), s az ilyenmü haszontalan apró-cseprő hiuságtól menten, mindenki igaz komolysággal törekszik a tökéletesedésre. S ebben segíti őt az, hogy a demokraciának ama főnséges elve, hogy minden egyen érvényesíthesse a közjára tudását és képességét, itt valóban érvényesül, s hogy ebbeli törekvésében testvériesen minden előítélet és irigykedés nélkül támogatják egymást a társadalomnak legkülönbélebb

tagjai, megteremtve ezzel azt a hivatalos beavatkozást, kormányi támogatást nem ismerő, (halljátok vasutasok! Titeket mégis birkanój módjára akarnak az amerikai elveket hirdető Dobieczy Sándorra, mint Tiszapárti jelölthöz hajtani és szavaztatni! Szerk.) önálló és czéltudatos társadalmi munkásságot — mely Amerika nagyságának igaz alapja!

S az atyáiktól örökölt puritán erkölcsös élet, továbbá a kötelességtudás annyira vérévé vált a jelen nemzedéknek, hogy mindenki, férfi, nő egyaránt az áldásos munkásságban találja örömét.

A naplopás és aszfalttaposás ismeretlen fogalom lévén, hiányzanak a dorbézolás tanyái is (nesze nektek kortes tanyák! Szerk.), sőt kávéházak sem találhatók sehol, de aztán annál több a nyilvános könyvtár, mert a haladásnak eme otthonában a továbbképzés el nem engedhető.

A haladásra való törekvés folytonos újításra ösztönözték őket, Amerika újabb és hasznos fölfedezések termő talaja.

De nagyon csalatkoznék, ki csak a birvagy ösztönökön keresné cselekvésük rugóját. Nem! Anyira vakbuzgó, áldozatra kész, hazája jövőjében reménykedő és sován nemzeti eszméktől áthatott nép, mint az amerikai, a földtekén alig található.

Az iskolák ifjúsága mindennap reggelén a nemzeti lobogó előtt való elvonulással és tisztelgéssel kezdi meg tanulmányait, s a nemzet csillagmezős vörös fehérsávu lobogójának megható kultusza ott honol a leggazdagabb polgár, a szabadállam polgárként perzselő nap hóvében dolgozó néger, avagy a hómezőkön dolgozó fehér munkás lelkeletében egyaránt!

Fájdalom, hogy Dobieczy az Amerikában szerzett tapasztalait csak leírja, csak dicsőíti; de itthon azoknak egészen az ellenkezőjét követi és cselekszi. Amennyiben utóbbi eljárásának az átgondoltságát kétségbe vonni nincs jogunkban, „Amerikai levelek” czimen megírt és kiadott érdekes, becses könyve a leglesújtóbb vádirat az itthon üzött osztrák mandarin politikája ellen; mert leveleiből az tűnik ki, hogy annak a végzetes, gyilkos hatását ösmeri és ha nyitott szemmel mégis azt szolgálja, akkor méltán bűnös nemzetével, magyar hazájával szemben.

Vidéki zsurnalistika. A Szeged és Vidéke lapársunk szerkesztőségében változás állott be. A lap felelős szerkesztését Balassa Ármin, dr. Szakács Andor kitűnő tehetségű hirlapíró kollegáknak adta át; míg ő maga a főszerkesztője marad.

UJDONSÁGOK.

Választási mozgalmak Debreczenben.

[Münnich Aurél programbeszéde. — Központi választmányi ülés. — A kereskedők és iparosok Szabó Kálmánért. — Kortes főkapitány. — Pár szó a többségi elvről. — Fogadás a képviselőjelöltekre. — Münnich Aurél képviselőjelölt urnak.]

Mégtörtént a nagy esemény. A szerdai kóservacsora után csütörtökön délután 5 órakor megtartotta programbeszédét Münnich Aurél, a II. kerületi szabadszövület képviselőjelöltje az „Arany Bika” dísztermében, amely eléggé megtelt kíváncsiakkal. A karzatokat az ifjúság foglalta el. A teremben feltűnően kevés számú II. kerületi választót láttunk. Mindössze se voltak két-

százan. Igen sok Bakonyi-tollas magyar is volt jelen, de csendesesen viselkedtek.

Ott voltak: Domahidy Elemér főispán, dr. Szücs Miklós törvényszéki elnök, Géresy Kálmán tankerületi főigazgató, dr. Szántó Samu, Józsa Vincze, Vecsey Zoltán, Zádor Lajos, Kernhoffer József, Weinberger Bernát, Burger D. József, Reichmann Ármán, Klein Izidor, Simonfy Imre ny. polgármester, Abelesz Samu, Bernfeld Sámuel, Drucker Mór, Mandel Zsigmond, Feigenbaum Béni, Kuti Zsigmond, Reich Herman, Kis Ignác, Bárány Mór, Weissenberger Éliás, Jónás Izidor, Kohn Izsák, Roth József, Spira Sámuel, Kandel Bernát, Jónás Izidor, Lippe József, Rosenthal Jenő, Lichtblau Albert, Rásó Sándor, Ács Nagy Ferencz, Tóth Kálmán, Weisz Mór, Molnár István, Letzter József stb.

Szilágyi Imre nyitotta meg a pártgyűlést, üdvözölvén a jelenvoltakat és felkérte a jelöltet a programbeszéd elmondására.

Zajos éljenzés és taps közt állott fel Münnich Aurél, a jelölt. A hangja rekedt volt nagyon. Ugy látszik, sokat kellett beszélni az iglói kerületben, amiből arra lehet következtetni, hogy ott is rosszul állhat a szénája a függetlenségi és 48-as Günther Antallal szemben.

Nagyon sokat beszélt, mégis igen keveset mondott. Gondosan kerülete még a nevét is Tisza István miniszterelnöknek. Helyesen tette. Beszéde végén a helyi viszonyokra akart kitérni, de majdnem belezavarodott a beszédebe, mert nem tudott igérni semmit sem. A harmadik egyetem partolását hiába helyezte kilátásba, nem lesz az ő partolására szükség. A debreczeni egyetem meglesz a nélkül is. Visszatetszést keltett a kereskedők és iparosok közt, hogy a közös vámterület hívének vallotta magát, de kijelentette, hogy ha nem sikerül Ausztriával kedvező (már t. i. Ausztriának kedvező) kiegyezést kötni, akkor az önálló vámterület mellett lesz. Amint az önálló vámterület említését hallotta a közönség, zajos éljenzés hangzott fel. A különben elég tapintatos programbeszédéből hiányzott azonban valami: a program. Beszéde végén ígéretet tett, hogy a debreczeni mandátumot fogadja el megválasztása esetén. (Mit szólnak hozzá Iglón?)

Utána dr. Löfkovits Márton akart beszélni, de az ifjúság és a polgárság rágyújtván a Kossuth-nótára nagy zajjal kivonult a teremből. Végre mégis szóhoz jutott és igen harcias beszédben a többiek közt megtámadta a központi választmányt is azért, mert csupa ellenzékieket választott választási elnökökké.

— Ez a többségi elv, — kiáltozták feléje néhányan.

— Mikor a kormánypárt volt többségben, az is úgy csinált — hangzott a karzatról.

Támadta a függetlenségi pártot, Bánffy, Rakovszky stb. Végül a jelöltet éltette.

Már ozladozni kezdett a megrikkult tábor, mikor egyszerre erőyes hang süvített az elnöki emelvény felé:

— Hát a vacsorával mi lesz?

Bizalmatlanságot és csalódást árult el a hang, amelynek tulajdonosa — iparos külső ember — szemérmelen őszinteséggel furakodott az elnöki emelvény felé.

— Engem azzal biztattak, hogy program után vacsora lesz — mondta. Hát most meg elmennek?

Alig tudták megnyugtanni a kortesek az éhes választót azzal, hogy a vacsora nem marad el, hanem 8 órakor lesz.

A város központi választmánya ma, pénteken délután 4 órakor tart ülést a városháza közgyűlési termében Kovács József polgármester elnökle

alatt. A választási tisztikarban történt lemondások folytán megüresedett helyeket fogják betölteni. A választmány tagjainak túlnyomó többsége szóvá fogja tenni a Dobieczy-pártiaknak a választási helyiségre vonatkozó felebebeszést is, s el van szánva, hogy akár-mint döntsön is a belügyminiszter, *semmi szín alatt se lesz a megyeházán a III. kerületi választási helyiség.* Hir szerint Tisza belügyminiszter erre vonatkozó leirata ma fog megérkezni.

A debreczeni kereskedő és iparososztály előkelő tagjainak a felhívására a III-dik választókerület kereskedői- és iparosai közül nagy és lelkes csapat gyűlt össze csütörtökön délután 5 órakor az Angol Királynő szálló éttermében, amely a kereskedő és iparos osztályhoz tartozó választóközönséggel zsufolásig megtelt.

Thieszen Arthur bankigazgató és nagyiparos indítványára Györffy Aladár választották meg az értekezlet elnökéül, jegyzőkéül Thieszen Arthurt és Diban Jánost.

Györffy Aladár az értekezletet megnyitván, sikerült és lelkes beszédben ösmerítette a magyar ipar- és kereskedelem együtt működésének szükségességét, az összetartozandóság érzetének művelését; majd a magyar ipar és kereskedelemnek az osztrák ipartól való függetlenítésére térvén át, ösmerítette azokat az óriási és végzetes károkat, melyeket az osztrák nyomás e két gazdaságára gyakorolt. Az önálló vámterület áldásos voltára térvén át, ennek mielőbbi megvalósulását kívánja; mert különben elpusztul iparunk, kereskedelmünk az osztrákok hasznára és a magyarság romlására. Éppen ezért az önálló magyar kereskedelem és ipar legfőbb érdekében ajánlja, hogy az iparosok és kereskedők egyetértve támogassák az önálló vámterület rendületlen hívét Szabó Kálmánt, a III-dik választó kerület érdemes képviselő jelöltjét. Majd ezután felhívja a jelenlevőket, hogy szabadon nyilvánítsák e kérdés felől véleményüket.

Thieszen Arhur nagy iparos az értekezlet lelkesült helyeslése közt kijelentette, hogy itt magyar iparosok és kereskedők jelentek meg, akik úgy a haza, mint a magyar ipar- és kereskedelem érdekében csakis az önálló vámterületet óhajthatják és épen ezért lelkesen és egyetértelműleg támogatják Szabó Kálmánt.

Az értekezlet percekig tartó zúgó éljenzés közt kívánta hallani Szabó Kálmánt, aki a közóhajnak engedve megkapó szavakkal tárta fel, hogy az egész életét a debreczeni iparosok és kereskedők közt töltötte el és vissza tekintve multjára büszke arra, hogy ezen munkássága nem veszett kárba, hanem az elvetett mag termékeny talajra talált; majd a kizsákmányoló osztrák ipar ellen támadván, igéri hogy a magyar ipar- és kereskedelemért, az önálló vámterületért fog küzdeni, hogy kiépüljön mindnyájunk ideálja a független és gazdag Magyarország.

Beszélt még dr. Varga Lajos is, a kerületbeli független párt elnöke; majd végül Györffy Aladár köszönte meg a lelkesítő nagy érdeklődést, ismételt buzgóságra kérően, a megjelenteket. A sikerült értekezlet Szabó Kálmán képviselő jelölt éltetésével zárta be, midőn is percekig zúgott az éljen és tünető taps Szabó Kálmán mellett.

A közigazgatás hivatalokban eddig csend volt. A régi korteskedés, a hivatali nyomás mintha megszűnt volna.

De azért suba alatt mégis korteskedni merészel némely hivatalfőnök. A legelső, aki beleártotta magát a korteskedésbe, Végh Gyula főkapitány. De az okvetetlenkedés visszafelé sült el. Szentpéteri Ferencz kerületi kapitány volt az első, aki önértzetesen kijelentette, hogy nem tűr semmiféle befolyásolást, polgári jogait szabadon fogja gyakorolni. Mások megtudakoltatták Kovács József polgármesternél, hogy hivatali uton érheti őket kellemetlenség, ha az ellenzéki jelöltekre szavaznak. A polgármester, mint értesülünk, kijelentette, hogy meggyőződését mindenki szabadon követheti, sőt amint értesült arról, hogy akadt hivatalfőnök, aki korteskedésre vetemedett, a legérellyesebben leintette. A főkapitány illetéktelen beleavatkozása tehát nem sikerült, mert most már minden önértzetes hivatalnok, aki semleges akart maradni, az ellenzékre fog szavazni. Követik ebben a város első tisztviselőjét, a polgármestert, aki hiven kitart az elvei mellett.

A debreczeni kormánypártnak nagyon fáj, hogy a köztörvényhatósági bizottságban elvesztette a többséget. Hát csak fájjon. Ridegen, kiméletlenül gyakorolta a többségi elvet, a míg a többség révén a hatalom a kezében volt. Most, hogy a függetlenségi és 48-as párt és a szintén ellenzéki új párt került többségre, jajgat. Hát csak jajgasson, később majd belátja a változhatatlanságot. Mert az bizonyos, hogy a kormánypárt belátható időben nem fog többé többségre vergődni. Jó lesz ezt megjegyezni azon hivatalnok uraknak, a kik választás alá kerülnek mert nem tanácsos a többséggel újat huzni, ilyen puszkaporos időben különösen. Hiába, a többség szavaz, a többség választ, a többség dönt, stb. A többség az az ur, amely elsöpri a dőre fejjel szembekerülőket. Ez a többség, a mely a város ügyeinek intézését a kezébe vette, fegyelmezett és öntudatos többség, amely hosszú időre alakult, nem pedig csak alkalmoszerű. A régi többségi elv fog érvényesülni ezután is, csak a többség lesz — más.

A választások esélyei foglalkoztatják most a közügyek iránt érdeklődőket, hogy az ellenzéknek az egész vonalon való győzelmében mennyire bizik a közhangulat, bizonyítja ezt az itt következő kis eset is, melyet nekünk lapunk egyik barátja mondott el:

Kávéházi asztalnál — a Bikában — politikai vitaközben Kutasi Imre bátyánk fogadást provokált, részéről állítván, hogy a II. kerületben Münnich lesz a győztes. Állítása erősítéseül 10 koronát dobott az asztalra. A provokáció Sugár Gyulát 5 szörzöt tartására buzdította, maga részéről 50 koronát vágott ki Bakonyi győzelmében bízván. A fogadási pénzek letéteményese Julov Lajos vasöntöde tulajdonos.

A program beszédje alkalmával Münnich Aurél képviselő jelölt ur kikelt a debreczeni ellenzéki sajtó ellen, amely őt alaptalanul rágalmozza, gyanúsítja és méltatlanul támadja. Miután a mi lapunk is ellenzéki, kötelességünk pár szóval felelni a jelölt urnak. Mi a jelölt urat alaptalanul nem rágalmoztuk, nem gyanúsítottuk, méltatlanul nem támadtuk. Elveit kárhozzátjuk, a pártjának választási eszközeit megvetjük, — személye azonban nem érdekelt mindaddig bennünket. Most mégis hozzá a személyét illetőleg kell intéznünk néhány szót. Nem mi vagyunk az okai, ő kényszerített rá. Az ellenzéki sajtó tisztességére ezélt beszédeben. Mi nem czélozzunk a törvényhozók tisztességére, hanem nyíltan felteszszük a kérdést: tisztességes és becsületes dolog-e be nem fizetett 50 fillérért és 1 koronáért etetni-itatni a választókat és kijátszani a törvényt? Nem. Ez tisztességtelen dolog — és ha azt a pártot és jelöltjét, amely ezt a dolgot cselekszi, nem támadnánk, akkor követnének el tisztességtelen dolgot. Ez a mi válaszuk a jelölt urnak.

— **Harczok irójának — béke szerzőjének.** Dr. Berzeviczy Albert válasza és közoktatásügyi m. kir. miniszter Pozsony városának is megküldötte azoknak a plaketteknek egyikét, miket Thaly Kálmán országos képviselő békeszerző parlamenti fellépésének emlékére készítettett. Az érem ezüstműből van s Thaly Kálmánnak rajta levő domborművét mellképét Teles budapesti szobrász tervezte. A plakettet a városi muzeumban fogják megőrizni.

— **A városházáról** Oláh Károly és Csóka Sámuel tanácsnokok felgyógyultak és megkezdték hivatalos működésüket.

— **Téglagyárosok kartellje.** A debreczeni téglagyárosok a várossal kartellel akartak lépni a téglá eladására nézve. A tanács a kartellbe nem ment bele, kimondta, hogy az árakat tetszése szerint ő maga állapítja meg.

— **Katonaság a választáson.** A jövő csütörtökön lezajló választásokra Kovács József polgármester táviratilag kérte a katonai erő kirendelését. A rend fentartására 400 gyalogost és 150 huszárt kért, akiknek elhelyezése és igénybe vétele iránt a választási elnökök fognak gondoskodni.

— **Eljegyzés.** Könyves Tóth Antal helybeli derek szakavatott iparos, Könyves Tóth Sámuel kiváló polgártársunk fia, eljegyezte Hornyák András polgártársunk és neje kedves nevelt leányát Greisinger Idát. Az eljegyzési ünnepélyen Könyves Tóth Kálmán lelkes a vőlegény nagybátyja köszöntötte fel az ifju párt.

— **Temetés.** Lichtschein Sámuel Biharvármegyei köztörvényhatósági bizottsági tag, aki Debreczenben lakott, 69 éves korában elhunyt. Ma délelőtt fél 10 órakor fogják temetni Hatvan-utca 40. sz. a. lakásáról.

— **Esküvő.** Balla Jenő honvéd százados, özv. Berger Antalné fia e hó 29. dékén esküszik örök hűséget Debreczenben bájos arájának Steinberger Fanny kisaszonynak.

— **És lett világosság.** A gázgyárban a megfeszített munkával nagyjában eltüntették a robbanás káros következményeit, úgyhogy az este már nem kellett gyertya mellett vakoskodni. Az utcák, a közhelyek, a magánházak, a hová csak a gáz be van vezetve, mind a rendes, a szokott fényben ragyogtak. A közönség sok boszuságtól szabadult meg ez által, hogy ismét rendesen lehet a gázzal világítani. Azonban a légszeszgyár igazgatósága lapunk utján is felhívja a közönséget, hogy a gázórákat és csapokat zárja el, nehogy a nyitva felejtett csapok miatt a gázkiömlés következtében szerencsétlenség történhessen. A színházban is volt előadás.

— **Meghaltak.** Bartha János ev. ref. 20 hónapos, Fábian István ev. ref. 18 éves, özv. Bodrás Istvánné szül. Ujhelyi Juliánna ev. ref. 63 éves, Mácsi Lajosné szül. Leiter Teréz r. kath. 23 éves, Hidvéger Mihály izr. 76 éves, Lichtschein Sámuel izr. 69 éves, Kovács Mihály r. kath. 11 napos, Kovács Istvánné szül. Rékási Sára 61 éves, Kovács István ev. ref. 66 éves, özv. Komádi Andrásné szül. Pe hõ Eszter ev. ref. 65 éves, Varga Eszter ev. ref. 22 hónapos, Szilágyi Giza ev. ref. 2 hónapos, Püspök Imre ev. ref. 20 éves.

— **Megszalajtott kortes.** Beállít a kormánypárti kortes Mihály gazdához. Nem találja otthon csak az asszonyt. Mondja csak hugom, — szól a kortes, — aztán melyik pártra szavnl a Mihály gazda? — Hát kérem, csak a függetlenségire — pereg az asszony nyelve? — Aztán már minek? Nem kap ezért semmit. Ha a kormánypártra szavaz, od'adom ezt a ropogós bankót. Egy kis disznó jó lesz az ólba.

— Mit, felel az asszony, kis disznó? A mult követválasztáskor is kapott az uram egy kis disznóra valót, aztán el is itta és úgy jött haza, mint egy nagy disznó. Csak vigye ezt a lélekvásárló bankóját, mert ha az uram elfogadja, kiszedem a szemét a tulajdon tiz kormómmal. . . .

— **Elhalt nagybérlő.** Hidvéger Mihály volt városi bizottsági tag, Debreczen egyik nagybérlője csütörtökön reggel 76 éves korában elhalt. Holnap fogják temetni.

— **Az osztálysorsjáték** csütörtöki húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

80.000 koronát nyert: 55929.
2000 koronát nyert: 53942.
1000 koronát nyertek: 17843 59611.
500 koronát nyertek: 7138 17101
33751 5549 96517 85178. 53156 14581
56228 103730 4536 31224 44919 45103
59654 62184 61682 107285 108074 70901
86242 12826 103444.

A többi kihuzott szám 130 koronát nyert.

— **Kereskedő ifjak táncestélye.** A mostani mozgalmas választási zászlók között is diadalt hirdetően leng a kereskedő ifjuság hatalmas „Merkur” lobogója. Kereskedőink ezen büszke jelvénye mulatságot hirdet, melynek hirneve, hogy mindig mint a farsang legkittünőbbje szokott sikerülni. Február 11-én tartják meg ifjaink szokásos táncestélyüket az „Arany Bika” disztermében, ahol a pálmákkal díszített helyiségben örömmel, tánczra készen várják a mulatságot kedvelő közönséget. — A meghívók ma kiküldetnek, tévedésből azonban ha valaki azt nem kapná a sziveskedjek József kir. herczeg u. helyiségükben bejelenteni.

10 forint készpénz vásárlásánál
Wallerstein Fülöp fiai

női divat és vászon üzletében

INGYEN!!

életnagyságu kép.

Az árak olcsóbbak mint bárhol.

Az életnagyságu kép gyönyörű kivitelű és semmit nem kell ráfizetni.

— **Az öreg pár sorsa.** Tegnap éjjel a Pacsirta-utcán meghalt Kovács István 67 éves földműves, kit halála után egy órával 62 éves felesége, Rékási Sára követett a tulvilágra. A férj és a halálban is hü feleség temetése délután együttesen lesz. A kettős koporsó felett a Kossuth-utcai templomban Uray Sándor püspöki s. lelkész mond halotti beszédet.

— **Debreczeni birtokváltások.** Stegmüller Árpád és neje Stegmüller Irma veszik a debreczeni 2575. sztkvben foglalt Piacz-utca 89. sz. házat Weisz Lévitől 56000 koronáért. — Jeney Erzsébet özv. Bacsó Bálintné veszi a debreczeni 8422 sztkvben foglalt 552 négyszögöl Boldogfalvi kerti szőlőt 2400 koronáért Szücs Erzsébet Nagy Józseftől — Czöbe József és neje veszik a debreczeni 4833. sztkvben foglalt Csap-utca 10. sz. házat Szilágyi Bálint és neje Mészáros Zsuzsánnától 4800 koronáért. — Sipos Imre és neje Gyöngyösi Julianna veszik a debreczeni 2262 sztkvben foglalt 5 hold 1150 négyszögöl földet Tóth József és neje Boros Jolántól 4800 koronáért. — Nagy János és neje Kozák Julianna veszik a debreczeni 919 sz. tkvben foglalt 5 hold 522 négyszögöl ondódi földet Szalai Juliánától 4000 koronáért. — A Csapókerti III. járás birtokosság veszi a debreczeni 4755 sztkvben foglalt 327 négyszögöl Csapókerti szőlőt Katona Páltól 280 koronáért. — Gondy Károlyné Boros Róza veszi a debreczeni 2582 sztkvben foglalt Szentanna-utca 5. sz. ház és ondódi földjének fele részét férjétől, Gondy Károlytól 19000 koronáért.

— **Csizmadiák bálja.** A debreczeni csizmadia árucarnok szövetsége szerdán tartotta meg a Korona vendéglő tánctermében ezidei táncmuatását. A multság, daczára annak, hogy mindenki tetszés szerinti belépti díjat fizetett, mégis fenyesen sikerült egy anyagiakban, mint erkölcsiekben. A magyaros, kedélyes mulatságon Kiss Béla kiváló zenekara játszott.

— **A magyar gör. kath. naptár** az ungvári „Unió” részvénytársaság nyomdája képes kiadásában szép és díszes kiállítással megjelent és Debreczenben 60 fillérjével Papp János g. kath. esperesnél Csapó-u. 57. és Plesa Ferenc tanítónál Szappanos-u. 25. sz. alatt kaphatók.

— **Az 1 koronás vacsora.** Este 8 órakor zajlott le az 1 koronás vacsora. Ugy látszik, a Münnich párt okult a szerdai kóser vacsorán, ahol az 50-filérekei, amelyek a kuriai bíraskodásról szóló törvény kijátszására valók, elfelejtették beszélni és ma este már az egyik pártszóla tényarral járt az asztalok körül és aki akarta, hát beledehtha a koronát, de kérni nem kérték senkitől és voltak, akik a jelölt hamulatába merültek, mikor a tényező pártszóla meglátták. Az diszkreten távozott. Az 1 koronás vacsorán legelőször dr. Kemény Mór beszélt és a jelöltet éltette. Münnich Aurél a város szabadelv választóiért üritett poharat. Szávay Gyula Tisza István kormányelnököt éltette és indítványozta, hogy táviratilag üdvözöljék. Meg is történt. Szántó Samu a jancsárok rémuralmát az hasonlította az ellenséket... E keleties hasonlat azonban fagyosan hagyta a hallgatóságot. Münnich Aurél újabb felköszöntőjében Domahidy Elemér főispánt éltette, aki nyomban fel is állt és hosszasan fejtette a szabadelv párt törekvéseit. Elmondta, hogy a pártot teljesen szerteszült állapotban találta, amikor Debreczenbe jött, de a szűfforgácsolt erőket sikerült egyesítenie. Győzzük vagy bukunk most mondotta — de a szabadelvü eszméért tovább fogunk küzdeni. A főspán tapintatos kortes-

beszédének hatását teljesen lerontották Josa Vincza és Kérészy Árpád. Az előbbi az ellenzék küzdelmét nemtelenek nevezte, az utóbbi pedig politikai idealjára, Jászi Viktóra emelte poharát, aki feláldozta magát a szabadelv pártért. Az 1. koronás vacsora a késő éjjeli órákig tartott.

— **Lopás.** Katona József Meszena-utca 5. sz. a. lakos paaaszt emelt a rendőrségen, hogy január 18. és 19-iki közti éjszakán záratlan kamrájából 8 korona értékű libáját ismeretlen tettes ellopta.

— **A debreczeni első takarékpénztár** — mint megbízható forrásból értesülünk, — részvénytőkéjének felemelésével és üzletkörünek kiterjesztésével foglalkozik.

— **Az ipartestületnél** megüresedett irodaszolgái állásra pályázat hirdették. Javaldalmazása: évi 600 korona, természetbeni lakás, fűtés és világítással. Az állásra csak debreczeni képesített iparosok pályázhatnak. Pályázati határidő 1905. február 1. déli 12 óra. Az állás 1905. február 8-án elfoglalandó. A pályázati kérvények az ipartestülethez adandók be.

— **Zene-estély a Magyar-Király kávéházban.** Napról napra fokozottabb látogatótságnak örvendő, pompásan berendezett Magyar Király kávéházban ma este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyt tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávé gondoskodik.

x **Mentze Henrik** újdonságok árú házában Piacz- és Szentanna-utca sarkán igen olcsó sabott árak mellett lehet vásárolni Gyermekek játékokat, háztartási cikkeket és műparáru különlegességeket

Orosz-japán háború.

— január 19. —

Mandzsourszági utolsó ütközetek.

Tokió, január 18. A mandzsourszági utolsó ütközetekről szóló jelentésekből kitetszik, hogy az oroszokat sok rendszeres kínai csapat támogatta. Az oroszok vesztesége Szancsiahonál, Niucsvangtól nyugatra, 14-én 300 ember volt. Miszenko tabornok csapataánál 5—6000 fegyver volt, ágyúkkal is rendelkezett. Miután Niucsvangnál megverték, visszavonult északi irányban. A japán lovasság 14-én Liaohohenél nagyszámú kimerült orosz katonát ejtett foglyul.

Az orosz hajóhadról.

Aden, január 19. Az orosz hajóhad Petrovszki vezénylete alatt Dsibutiba érkezett.

Kína semlegessége.

Pétervár, január 19. A pétervári távirati ügynökség ama külföldi sajtóhírré, hogy egy orosz csapat a Liobotól nyugatra való előrenyomulásával a semlegességet megsértette, azt mondja: Röviddel a háború megkezdése után felvetették Kína semlegességének kérdését és az orosz kormány hozzájárult a többi hatalom idvonalkozó meg egyező nyilatkozatához, de rámutatott arra, hogy csak addig kötelező ránézve Kína semlegessége tekintetbe vételének ígérete, amíg azt Japán és Kína is megőrzi. Különben az orosz kormány azt az egész területet, mely a Liobo és Inkau-Szinmintin vasút közt, valamint a vasutól nyugatra és részben a Liachotól északra van, kizárja a semleges területtől.

Kitüntetett orosz parancsnok.

Pétervár, január 19. Miklós csár Rosakovszkinak, a Recsitielni parancsnokának bátorságáért a másodosztályú Szaniszló rendet adományozta a kardétkiménnyel.

TÁVIRATOK.

Vesztegetések.

Budapest, január 19. Az ellenzék vezérlő bizottságához ma Nagylipnikről távirát érkezett, hogy ott nagyban veszteget a kormánypárt. A tanító jegyzőkönyvet vett fel az esetekről, de a megvesztegetettek nem merték aláírni, mert a törvényes következményektől félnek.

Tisza fellép a VII. kerületben is.

Budapest, január 19. A VII. kerület szabadelv pártja bizalmas értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy — miután Morzsányi Károly betegsége miatt vissza akar lépni — Tisza Istvánnak ajánlják fel a jelöltséget, mert a IV. kerületben a bukása bizonyos.

Elbocsájtott nagyherceg.

Pétervár, január 19. Sergius nagyherceget, Moszkva katonai kormányzóját, aki kozákjaival az utcai vérengzéseket rendezte és ártatlan asszonyokat, gyermekeket legázoltatott, a csár elbocsájtotta.

Kossuth Losonczon.

Losoncz, január 19. Kossuth Ferenc ma Zichy Jenő gróf társaságában ideérkezett. A vasutnál óriási lelkesedéssel fogadják. A párt jelöltje dr. Molnár Albert, akinek győzelme bizonyos.

Nyugalanság a király.

Bécs, január 19. Az udvari körökben rendkívül nagy a nyugtalanság a függetlenségi párt óriási térfoglalása miatt. A királyt is nagyon aggasztja az, hogy a függetlenségi eszme a magyar arisztocratia színét javát meghódította. Az abszolutizmushoz vezető uton már az első lépés sem sikerült, pedig a szólásszabadság korlátozása után a sajtószabadság korlátozása következett volna. De a terv nem sikerült, sőt visszafelé sült el, mert a 67 es alkotás a vegbukás szélére jutott.

Elvert kormánypárti jelölt.

Zilah, január 19. A szilágymegyei Tasnád községben, amely a tasnádi választókerület központja, ma akart programbeszédet mondani Domokos kormánypárti jelölt. Beszédje előtt a felfogadott cigányzenekar rázendített a gotterhalte gyűlöletes nótájára, ami az oláh választóknak szólt. Több se kellett a község magyarjainak; megtámadták a kormánypárti jelöltet és kiseretét és véresre verték. A nép elkeseredése nagy. A hatóság katonaságért sürgönyzött. A 48 as Horváth Zoltán budapesti ügyvéd győzelme bizonyos.

Lukács László lemond.

Budapest, január 19. Lukács László pénzügyminiszter, aki a napokban ülte meg miniszterkedésének tíz éves jubileumát, lemond állásáról és azután nőül veszi özv. Herez Ignáczt, akinek a kedvéért elvált a feleségétől.

Programbeszéd írásban.

Nyitra, január 19. A szenczei kerület tót képviselőjelöltje, Veszeloovszky Ferenc tudvalevőleg az államfogházban ül Vácson és így nem mondhat programbeszédet. Fajner István, a Tátra-bank igazgatója és Horvát Cirill nyomtatott programbeszédet osztgatnak és azt mondják, hogy azért csukták be Veszeloovszkyt, mert a két éves katonai szolgálatot akarta, de ha újra megválasztják, a király kiereszti. Az elbolondítottok Crausz István volt alispánt és kormánypárti jelöltet Szoboti és Tót Zoltán községekből kiverték. A tót jelölt megint győzni fog.

Törvénykezés.

— Január 19. —

A tanyák tolvaja. A királyi törvény zék Kerek János debreczeni 33 éves napszámot lopás büntetéseért 6 havi börtönre ítélte. Kerek uram még a múlt év október havában Magyar István halápi tanyáján Harsányi Jánosné sz. Szarvas Borbála zárt lakását feltörte. Onnét fűrészt, baltát, szerezést és egyéb ingóságokat lopott. Az ítélet jogerős. Kerek uram a hat hónapot leüli.

Hatszempkőzt. Hajdu István cserepusztai lakost 1903 ban, november 14-én úgy megverték, hogy a jobb alkarcja is eltört. Bessenyei Sándor és ifjabb Bessenyei Imre nagycseri lakos ifjancz legényeket vádolta e büntényvel. Mivel azonban a vádlottak tagadták a bünt és a sértettnek tanuja nem volt, a királyi ügyész elejtette a vádat, a királyi törvényszék pedig felmentette a vádlottakat. A pörüljárt sértett felebbezte ezt a reá kedvezőtlen ítéletet.

Közgazdaság.

Az Alföldi takarékpénztár rendkívüli közgyűlése.

Az Alföldi takarékpénztár Debreczenben f. hó 19-én d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott. Az ülést gróf Degenfeld József, az igazgatóság elnöke vezette, ki a jegyzőkönyv vezetésével dr. Kemény Móríczt jogtanácsost bizta meg. A jegyzőkönyv hitelteljesítésére pedig Márk Endre, Konecz Lajos és Geiger Simon részvényesek kérétek fel.

A felolvasott igazgatósági jelentésből kitűnőleg az igazgatóság a pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal előző es megállapodásra lépett, mely szerint az ország ezen egyik legelő intézete az Alföldi takarékpénztárnak ujonnan kibocsátandó 2000 darab részvényét megfelelő arányban átveszi.

Ennek alapján az igazgatóság javasolta, hogy az intézet 400.000 korona alaptőkéje 800.000 koronára emeltessék. föl s ez intézet az ujonnan kibocsátandó 2000 darab részvényt darabonként 240 korona árfolyamon a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak adja át. Ez által az intézeti tartaléktőke is 80.000 koronányi jelentékeny összeggel szaporodik.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta az igazgatóság javaslatát s e szerint a tőke felemelést elhatározza. A szükséges alapszabály módosítások elhatározása után a közgyűlés a választásokat ejtette meg.

Beválasztották az igazgatóságba Fehér Henriket, Szirmay Artuurt és Fehér Miksát, a Pesti Magyar kereskedelmi Bank igazgatóit s a felügyelő bizottságba Gara Alajos debreczeni lakost.

Ezen tőke felemelés a Pesti Magyar kereskedelmi Bankkal való szoros összeköttetésbe lépés által az Alföldi Takarékpénztár oly eszközök birtokába jutott, melyekkel üzletfeleinek hitel igényeit a legelőnyösebb módon elégítheti ki, s ennek folytán reméljük, hogy ezen sikeres transzactió egy a részvényesek, mint a hitel nyerő nagy közönség érdekeit a legjobban fogja előmozdítani.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1904. január 19.

Készáru változatlan.	
1905. októberi buza	17-16.—18
1905. áprilisi buza	19-52.—54
októberi rozs	13-94.—96
1905. áprilisi rozs	15-36.—38
októberi zab	12.—02
1905. áprilisi zab	14.—02

1905. májusi tengeri	14-88.—90
juli	—
szeptemberi tengeri	—
1905. augusztusi repce	22-40.—50

REGÉNY-CSARNOK.

Rablótanya a rengetegben.

[Regény]

(Orosz eredetiből.)

34. — Engedd be anyám, hadd jöj-
jön bel!

Bogdánné kislépett és a nehéz ház-
ajtót kinyitván, kérdőleg tekintett a drága
prémes feletlőbe öltözött urhölgyre; a ki
megkérdezte:

— Csakugyan itt lakik Bogdán Vladi-
mir ur?

— Igen, a fiammal együtt itt la-
kunk.

— Tehát kegyed az édes anyja?

— Igen nagyságos asszonyom! ke-
gyeskedjék belépni! a fiam most éppen
ittthon van és beszélhet velem.

Vladimir már nyitotta is belőlről a
földszinti nagy szoba ajtaját.

Mindjárt fölsimerte Jarosin Pavlovnát.
Jutott neki, nehogy elárulja anyja előtt és
Pavlovna megértette a figyelmeztetést. Mi-
dön a szobába lépett, csak annyit mondott:

— Valami fontos beszélni valóm volna
kegyeddél.

Vladimir udvariassan meghajolva, hely-
foglatásra kérte fel a hölgyet; majd anyja-
nak fordult:

— Kérlek anyám! hagyjal magunkra.
Valami üzleti megbeszélési valónk van a
nagyságos asszonnyal!

[Folytatjuk]

Mérnöki irodánkat

Debreczenben

Bank-palota, I., fölépcső, II. emelet
28. szám alatt

megnyitottuk.

Sipos és Szász

»»» mérnökök. «««

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Báli idényre

Selymek

Victoria Massaline, Luissienne

Selyem batist

minden színben.

Finom Ruhaszövetekből,
ruha- és bluz-selymekből

állandó és nagyszabásn

Maradék Vásárt

tartunk fenn.

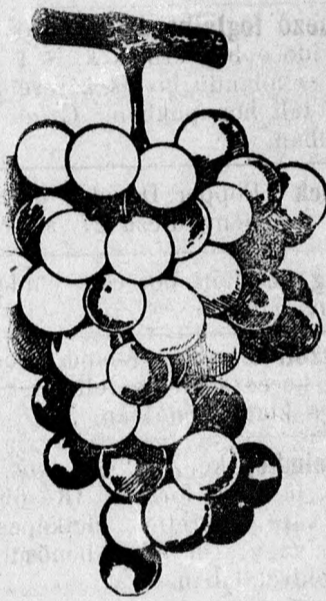
Bosznay J. és Társa

nőidivat és szőnyeg áruház

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

„Milleniumtelep“ Nagyósz.

Legelőcsőbb árak!

Legelőcsőbb árak!

Szép és tartós szőlője

...k annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország
legelőcsőbb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely
szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet
mellett létesült.

Az üzlet teljes feloszlatása miatt
hatóságilag engedélyezett

végkiárulás
Szifft Aladár

Piacz-utca 24.

Divat és bali szövetek, Selyem
batisztok, Himzet mou, Delének,
Mosó árak, kendők, fehérne-
mők, fűzők, nyakkendők, kez-
tyük stb. Szabó kellekek és rövid
árak minden áron

végkiárásittatnak.

»»» Az üzlethelyiség kiadó. «««

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Szobaberendezésekhez plüss és bőr képek, tek és fali díszek modern kivitelben készíttetnek **Antalfy** díszművesnél Piacz-u. 31.

Ekszer- és óra javításokat legolcsóbban vállal **Pintér Gusztáv** órás és ékszerész Piacz-utca főtörsde mellett. Ugyanott ezüst sarkantyuk legjutányosabb árban kaphatók.

Debreczenhez közel egy nagyobb vidéki községben, jömenetelű italmérés önálló vezetéséhez, egy alkalmas egyén némi kis tőkével kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Kónya majorban, a Csapó kert mellett 150 szeker érett trágya jutányosan eladó, értekezhetni Gr. Dégenfeld-ter 2. szám. alatt.

Gymnasiumi, polgári és elemi iskolai tanulóknak órákat adok. Vizsgálatokra, érettségire is, 5 hó alatt előkészítek; szegénysorsuakat teljesen ingyen. Czim „Joghallgató” Késes utca 6. szám.

Jövedelmező foglalkozás. Férfiak nők, 14 évnél idősebb gyermekek, sőt egész családok is állandó biztos keresethez juthatnak a teli hónapokban. Czim a kiadóhivatalban.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchényi-utca 27. sz.

Jó házilag készített boreczet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Nyugalmozott uriember állandó iradai alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Czime a kiadóhivatalban.

Kereskedelmileg képzett, 44 éves, evangélikus férfi, 1000 forinttal (Később ugyanennyit kap) szeretne életképes üzletet átvenni vagy kisbirtokra béröszlái. Czim a kiadóhivatalban.

Benzinmotorral berendezett köleskása és daráló malom házzal együtt vagy csak a majdnem új berendezés; betegség miatt azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Fiatl izr. segéd kerestetik e hó 15-ére ki a fűszer, vas- és rőfös szakban jártas. Czim a kiadóhivatalban.

Üzleti könyvek félárban kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-utca 49.

Áruszállításra kis, könnyebb kézikocsi keresztek. Czim a kiadóhivatalban.

14 évesnél idősebb fiúk tisztességes foglalkozást kaphatnak. Czim a kiadóhivatalban.

Wertheim pénzszekrény megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Nyomdász tanuló felvétetik a kiadóhivatalban.

1 kiló szilva 12 kr., 1 liter petroleum 16 kr., naponta friss teavaj kapható Glück Izidor fűszer üzletében, Péterfia-u. Ugyanott egy kis boltiszolga vagy egy tanuló felvétetik.

Ugyes fiatal leány uri csa'ádhöz takarítónőnek kerestetik reggeli órákra József herceg-utca 17. keresztépület.

50 hectoliter 1880. 1885. és 1886-os igen nehéz diószegi bakator 35 frtjával, kisebb részletekben is eladó. Czim a kiadóhivatalban.

CSOKOLADÉK
TEA SÜTEMÉNYEK
BOMBONOK
DESSZERTEK
KAKAO
CAKES
KÁVÉPÓTLEK

„CHOCOLAT
LOBOSITZ”

Választási zászlók és tollak

olcsóbban mint bárhol

HOFFMANN és KRONOVITZ

nyomdájában

DEBRECZEN, Piacz-utca 49.

kaphatók.

← Arjegyzék kívánatra azonnal küldetik. →

← Expediálás naponta. →

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal [vörös s fekete nyomás sárga papíron] van elzárva.

Eddig felülmulhatatlan

Maager Vilmos-féle

valódi tisztított

májolaj

törvényszékieleg védett sárga csomagolásban üvege 2 kor., fehér csomagolásban üvege 3 kor.

Maager Vilmostól
BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen mell- és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Kapható az osztr. magy. monarchia legtöbb gyógyszerárán és gyógyszeráru kereskedésében.

Főraktár és főelárusítás az osztr. magy. monarchia részére:

MAAGER VILMOS BÉCS,

III/3., Heumarkt 3.

== Utánzások törvényileg tiltatnak. ==